

Utlåtande Rotel I (Dnr 2017/001331)

Bevara och utveckla Årsta Golf på Årstafältet

Motion (2017:53) av Karin Ernlund m.fl. (alla C)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige av Karin Ernlund m.fl. (alla C) framgår att det på Årstafältet planeras för ett nytt område med cirka 6000 nya lägenheter för 15000 invånare, i blandad bebyggelse med nya verksamheter och en anlagd park. Motionärerna välkomnar planerna men konstaterar att byggplanerna innebär att idrotts- och friluftsanläggningen Årsta Golf kommer avvecklas.

Vidare anför motionärerna att Årsta Golf är en lättillgänglig anläggning som är öppen för alla med över 140 000 besökare per år och gör bedömningen att det går att kombinera golfanläggningen med planerna för Årstafältet.

Mot bakgrund av ovan föreslår Centerpartiet att kommunfullmäktige beslutar:

Att uppdra åt stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret att presentera en lösning där Årsta Golf finns kvar och kan verka i samklang med den planerade bebyggelsen och den nya parken på Årstafältet.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Exploateringsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Svenska

Golfförbundet och Årsta Golf. Svenska Golfförbundet har ej inkommit med svar.

Stadsledningskontoret bedömer att en utredning av en lösning för Årsta Golf på Årstafältet i enlighet med motionärernas förslag skulle innebära omfattande kostnader och riskera förskjutning av tidplanen för Årstafältsprojektet.

Exploateringsnämnden ser, mot bakgrund av de omfattande kostnaderna och riskerna för förskjutning av tidplanen för Årstafältsprojektet, negativt på det förslag som Centerpartiets motion innebär.

Stadsbyggnadsnämnden konstaterar att beslutet att inte behålla golfverksamheten på Årstafältet grundar sig på bedömningar gjorda i program- och planprocessen, bland annat med utgångspunkt i de stora säkerhetsavstånd som krävs och den barriäreffekt som anläggningen skapar och att bibehållandet eller flytt av golfverksamheten inte är förenligt med de syften och den inriktning som utvecklingen av Årstafältet har.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ställer sig negativ till att bevara Årsta Golf på Årstafältet med anledning av den planläggning av fältet som redan har genomförts.

Årsta Golf anser att Årsta Golf spelar en viktig roll för Stockholm och vill tillsammans med Stockholms Stad, vara med och påverka Årstafältets framtid för att det ska få vara en oas för rekreation och friluftsliv i närhet av centrala Stockholm även i framtiden.

Mina synpunkter

Tillgången till attraktiva ytor för rekreation och idrott blir allt viktigare i en stads som växer. I den tätare staden kommer fler funktioner behöva dela plats, men det innebär också att vissa funktioner kommer behöva flyttas. Årsta golf är en sådan. Förutom de rent processmässiga och kostnadsmässiga problemen med att flytta Årstagolf, något jag återkommer till, skulle en fortsatt Golfverksamhet inskränka markant på de rekreativa funktionerna i den nya parken. Alternativt skulle ett stort antal lägenheter behöva tas bort.

Som konstateras i Stadsbyggnadsnämndens yttrande upptar golfen idag 5,3 HA, det är 20 procent av hela parken. Även om man skulle minska golfens yta krävs närmare 800 meter staket som är mellan 2-30 meter höga vilket kommer inskränka möjligheterna att röra sig i parken. Placeras golfen längs Huddingevägen kommer delar av koloniträdgårdarna behöva utgå liksom den skog som ska skydda mot Huddingevägen. Placeras den vid Östberga försvinner en idrottsplats. Ligger golfbanan kvar kommer 1000 lägenheter att

påverkas. Alla alternativ innebär stora negativa konsekvenser på parkens rekreativa värden.

Detta oaktat att ett bevarande av Årstagolf på Årstafältet skulle innebära en allvarlig försening av projektet, oklart hur länge. De första anläggningsarbetena för parken och för första etappen är upphandlade och arbeten startar nu under våren. Parken är tänkt att stå klar när de första bostäderna är inflyttningsklara, att nu ändra förutsättningar innebär alltså ytterligare förseningar av Årstafältsprojektet. Allmänplatsmark skulle också behöva omvandlas till kvartersmark vilket innebär att en detaljplanering behövs.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2017:53) om att bevara och utveckla Årsta Golf på Årstafältet av Karin Ernlund m.fl. (alla C) bifalls.
2. Därutöver anfördes följande.

Stockholms utveckling under de närmsta åren kommer att vara fullt jämförbar med andra omfattande förändringar i stadens historia. För att klara den framtida utvecklingen behöver vi lära av de misstag som begåtts tidigare.

Det handlar inte enbart om att bygga nya bostäder. I ett snabbt växande Stockholm behövs såväl fler bostäder som skolor, idrott och annan samhällsservice. En god stadsplanering tar hänsyn till samtliga dessa behov och klarar av att låta olika intressen samspela. Resultatet blir annars ett underskott av nödvändig samhällsservice när nya invånare och barnfamiljer flyttar in. Det gäller exempelvis förskolor och skolor, men samma sak kan sägas gälla för idrottsytor i staden.

Årsta golf har funnits på platsen vid Årstafältet i 30 år och har 140 000 besökare varje år, under de åtta månader som verksamheten är öppen. Totalt innebär det omkring 4,2 miljoner besök under dessa 30 år. Verksamheten är öppen för alla, det behövs inget medlemskap och utrustning finns att låna på plats. Det gör Årsta golf till en rekreativ möjlighet för väldigt många, även de som annars inte kanske skulle ha råd. Verksamheten har därtill ett bra samarbete med skolorna runt omkring, många skolungdomar har tillbringat friluftsdagar på utslagsplatser och på övningsbanan. Man

har även ett samarbete med det närliggande dagcentret för människor med funktionsnedsättning.

Vi har länge drivit på för att verksamheten ska kunna finnas kvar vid platsen och vi ser fortfarande att det finns goda möjligheter till detta. Det är därför olyckligt att exploateringsnämndens majoritet inte följer motionens intentioner om att presentera en lösning, utan helt och fullt fokuserar på att hitta svårigheter med att bevara Årsta Golf vid platsen.

Ett alternativ som överhuvudtaget inte analyseras i exploateringsnämndens svar är möjligheten att skapa en tilläggsplan som kan inrymma verksamheten inom den gällande detaljplanen, utan att vare sig hindra eller försena nya bostäder i området. Detaljplanen för Årstafältet innehåller 30 hektar aktivitetspark. Golfen behöver bara tre hektar. Det borde mot den bakgrunden tyckas självklart att golfen får plats.

Vi vill således inte riva upp gällande detaljplan, men det borde vara fullt möjligt att göra en tilläggsplan så att golfen får plats. Det finns inte någon uttalad gräns för vad som kan göras inom ramen för ändring av detaljplan. Ändringen ska dock uppfylla plan- och bygglagens krav på tydlighet och rymmas inom syftet för den ursprungliga detaljplanen. Det är kommunen som i det enskilda fallet avgör om det är lämpligt att ändra en detaljplan eller om den befintliga planen ska ersättas med en ny eller upphävas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 16 maj 2018

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige av Karin Ernlund m.fl. (alla C) framgår att det på Årstafältet planeras för ett nytt område med cirka 6000 nya lägenheter för 15000 invånare, i blandad bebyggelse med nya verksamheter och en anlagd park. Motionärerna välkomnar planerna men konstaterar att byggplanerna innebär att idrotts- och friluftsanläggningen Årsta Golf kommer avvecklas.

Vidare anför motionärerna att Årsta Golf är en lättillgänglig anläggning som är öppen för alla med över 140 000 besökare per år och gör bedömningen att det går att kombinera golfanläggningen med planerna för Årstafältet.

Mot bakgrund av ovan föreslår Centerpartiet att kommunfullmäktige beslutar:

Att uppdra åt stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret att presentera en lösning där Årsta Golf finns kvar och kan verka i samklang med den planerade bebyggelsen och den nya parken på Årstafältet.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Exploateringsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Svenska Golfklubben och Årsta Golf. Svenska Golfklubben har ej inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 februari 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt Vision 2040 – Ett Stockholm för alla ska det finnas ett mångsidigt utbud av fritid i alla stadens delar, där människor upplever, deltar i och är med och skapar aktiviteter. I Översiktsplan för Stockholms stad beskrivs hur behovet av ytor för såväl organiserad idrott som spontanidrott ökar i takt med att Stockholm växer. Målet för stadens idrottsverksamhet är att främja ett rikt och levande idrotts- och friluftsliv. I arbetet ska barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning prioriteras och jämställdhet och jämlikhet främjas.

Stadsledningskontoret konstaterar att detaljplanen för Årstafältet (dnr 120-1754/2015) beslutades av kommunfullmäktige den 14 december 2015. På platsen

planeras bland annat för en idrottsplats, ett område för kulturändamål och ett koloniområde.

Stadsledningskontoret konstaterar att planerade anläggningar ligger i linje med målet att främja ett rikt och levande idrotts- och friluftsliv och att målgrupperna barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning ska prioriteras.

Stadsledningskontoret konstaterar även att motionärernas förslag om en golfanläggning inte är förenligt med beslutad detaljplan.

Stadsledningskontoret anser vidare att en golfanläggning inte i lika hög grad som planerade anläggningar inkluderar ytor för såväl organiserad idrott som spontanidrott som det växande Stockholm är i behov av.

Stadsledningskontoret bedömer att en utredning av en lösning för Årsta Golf på Årstafältet i enlighet med motionärernas förslag skulle innebära omfattande kostnader och riskera förskjutning av tidplanen för Årstafältsprojektet.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att motion (2017:53) av Karin Ernlund med flera (samtliga C) om att bevara och utveckla Årsta Golf på Årstafältet anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsdelningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 1 februari 2018 följande.

Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Abit Dundar (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Susanne Wicklund (C) och Michaela Hollis (KD) som hänvisade till reservation anförd av Moderaterna.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 januari 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Ekonomiska konsekvenser för staden

Den pågående entreprenaden för att iordningsställa nytt koloniområde har en kontraktsumma om ca 26 mnkr. Till det kommer redan konstaterade tillägg för bl a hantering av förorenad mark. Totalt kan entreprenaden uppskattas kosta ca 36 mnkr.

Avtalet som tecknats mellan staden och koloniföreningen innebär att staden flyttar 37 kolonistugor till det nya området. Dessa har värderats till ca 1,4 mnkr. Utöver det ersätts föreningen för övriga byggnader som inte flyttas, samt markanläggningar till ett sammanlagt värde av ca 3,6 mnkr. Totalt värde för ersättning och byggnader som flyttas är därmed ca 5 mnkr.

Beroende på hur ett nytt område för koloniföreningen utformas kommer hela eller större delen av området att behöva nyanläggas. Byggnader och anläggningar att behöva också lösas in på nytt i samma utsträckning.

Sammantaget är kostnader för förgävesarbeten därför upp till 41 mnkr, men utifrån att en mindre del av det nya koloniområdet kan komma att kunna bevaras kan kostnaderna för förgävesarbeten skattas till ca 30 mnkr.

Den första etappens genomförande har i dagsläget projekterats och upphandling av entreprenör pågår för stora delar av genomförandet. Kostnader för omprojektering är svåra att idag bedöma men kan grovt skattas till ca 10 mnkr.

Under andra halvan av 2018 kommer genomförandet av de delar som berörs av förslaget från Årsta golf att påbörjas. När de väl är påbörjade ökar kostnaderna ytterligare för både förgävesprojektering och produktionsstopp och/eller förgävesarbeten. Hur stor del av dessa kostnader som kommer utgöra förgävesprojektering/förgävesarbeten beror på när ett beslut om bevarande av Årsta golf skulle komma. Total skattad entreprenadsumma för den del som berörs är ca 31 mnkr. Om beslut om att bevara Årsta golf fattas innan genomförandet påbörjas i denna del innebär det minskade kostnader för iordningsställande av park inom projektet. Det är dock sannolikt att den kvalitetsminskning det skulle innebära medför att motsvarande investering behöver göras inom kvarvarande parkmark.

Förslaget från Årsta golf innebär att den nya idrottsplatsen inte genomförs. Det innebär minskade kostnader för Idrottsförvaltningen under 2019, då planen var att idrottsplatsen skulle iordningsställas. Sannolikt kommer motsvarande belopp att behöva investeras på annat ställe i staden p g a behov av ny idrottsplats. En sådan ersättningsinvestering kommer sannolikt att kräva ny detaljplan, vilket innebär att genomförandet av ny idrottsplats på annat ställe fördröjs med minst två år.

Hur projektet uppfyller stadens mål

Exploateringskontoret har bedömt motionen utifrån Vision 2040 och mål i stadens budget. Positivt är att ett bevarande av Årsta golf bidrar till att erbjuda stadens invånare ett rikt utbud av idrottsaktiviteter som dessutom är självfinansierade. De direkta investeringarna i Årsta golf sker av ett kommersiellt bolag.

Bostadsbebyggelse

Bostadsmålet riskerar att påverkas negativt då genomförandet av 5 000 bostäder på Årstafältet (hela projektet förutom de 1 000 som redan beslutats i detaljplan för etapp 1). Även om det kommer visa sig möjligt att integrera Årsta golf i den nya stadsdelen innebär det att etapp 5 och framåt kommer att försenas med minst ett år då Årstafältets koloniförening antas få ett arrende som inte kan sägas upp förrän tidigast 2023.

Sammantaget innebär bevarandet av Årsta golf på Årstafältet en påtagligt negativ påverkan på stadens möjligheter att uppnå målen för bostadsbebyggelse till 2030.

Miljökonsekvenser

I programskedet har en miljökonsekvensbeskrivning tagits. En viktig aspekt i denna är storleken på Årstafältets park och dess betydelse utifrån ett rekreativt perspektiv.

Skogens funktion som spridningskorridor för barrskogsarter påverkas negativt. Med så omfattande förändringar inom parken är konsekvenserna svåra att bedöma i dagsläget.

Genomförandefrågor

Tidplan och kommande beslut

Det är oklart om den miljökonsekvensbeskrivning som upprättats för hela projektet, och som är en förutsättning för genomförandet av alla bebyggelseetapper, fortfarande är relevant med så stora förändringar i parkens innehåll. Därmed finns en stor osäkerhet för alla Årstafältets bebyggelseetapper, förutom den första med ca 1 000 bostäder som redan vunnit laga kraft. Det är därmed detaljplaner för ca 5 000 bostäder som är oklara och/eller som kan komma att försenas lika mycket som tiden för en planprocess för att möjliggöra Årsta golf. Tiden för en sådan planprocess kan väntas vara 2,5 år till antagande och därefter risk för ytterligare ca 1 års fördröjning p g a överklagande av ny detaljplan. Projektets genomförande kan därmed komma att försenas med 3,5 år.

Om koloniföreningens arrende ska sägas upp i förtid kan detta göras först 2023. Om Årsta golf ska kunna ligga kvar på sin nuvarande plats till dess att nytt område kan iordningsställas kommer tidplanen från och med etapp 5 att förskjutas med 1-2 år.

Kontorets sammanfattande bedömning

Mot bakgrund av de omfattande kostnaderna och riskerna för förskjutning av tidplanen för Årstafältsprojektet ser kontoret negativt på det förslag som Centerpartiets motion innebär.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 februari 2018 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Kristina Lutz m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Björn Ljung (L) och Erik Slottnér (KD), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Christina Linderholm (C) som hänvisade till reservation anförd av Moderaterna.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 januari 2018 har i huvudsak följande lydelse.

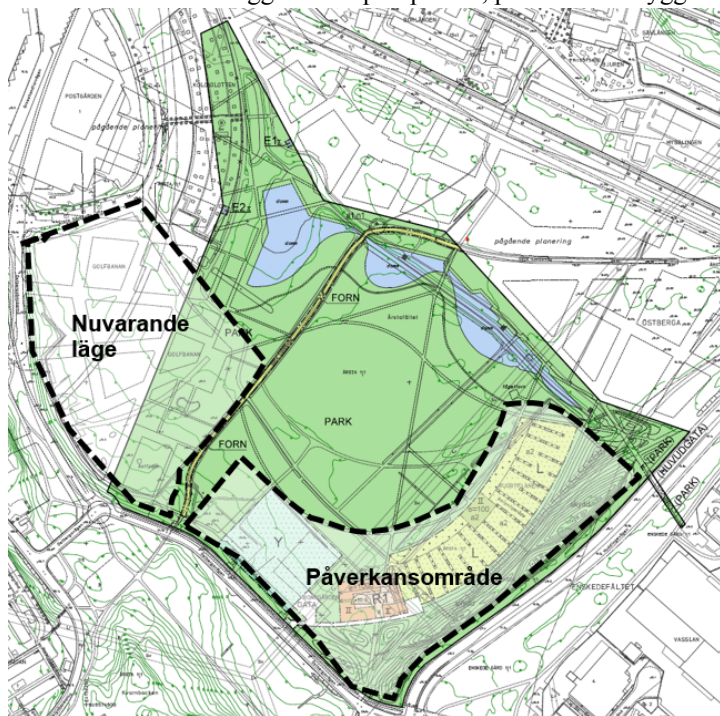
Stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret har arbetat med planeringen för en ny stadsdel på Årstafältet sedan 2007. Syftet är att skapa en sammankopplad stadsdel med plats för möten och utveckla en stor park i ett grönt samband. I översiktsplanen är kopplingen mellan Årsta och Östberga särskilt utpekad som ett strategiskt samband som behöver stärkas. Parken är tänkt att bli hjärtat i den nya stadsdelen och kommer att fungera som lokal samlingsplats för de intilliggande befintliga områdena och för de ca 15 000 nya invånarna. Parken är också tänkt att bli en ny målpunkt för besökare från andra delar av staden.

Parken har gestaltats med generösa och tillgängliga vistelseytor och en skogbeklädd del som tillsammans med ett plank utmed Huddingevägen ger skydd mot buller och störningar. Utmed norra och västra kanten av parken uppförs park- och aktivitetsbryggor som blir attraktiva rekreationsstråk. Ytor för lek, spontanidrott, umgänge och promenader har generellt prioriterats liksom dagvattendammar och ytor för skogsområden som bidrar till variation och biologisk mångfald. Plats har avsatts för en idrottsplats i söder samt för kulturrummet i sydöstra delen av fältet, som kan användas för t.ex. barn- och ungdomsverksamhet. Årstafältets koloniområde flyttas till Årstafältets östra del där det bidrar till ett rikt och varierat djur- och växtliv och blomsterprakt.

Beslutet att inte behålla golfanläggningen på Årstafältet grundar sig på bedömningar i program- och planprocessen. Golfverksamheten är svår att kombinera med övriga verksamheter på fältet pga de stora säkerhetsavstånd som krävs runt utslagsplatserna. Anläggningen bedömdes få alltför stor påverkan på omgivningen.

I december 2015 antog kommunfullmäktige detaljplanen för parken och den vann laga kraft 2017-05-24. Ett genomförande av detaljplanen kräver en miljödom, vilken vann laga kraft under 2017. Genomförandet av detaljplanen har påbörjats och utbyggnaden av parkens norra delar och allmänna anläggningar i etapp 1 startar under våren 2018.

Årsta Golf ligger inom det område som utgör utbyggnadsetapp 5, som planeras för bostäder. En mindre del ligger inom parkplanen, på aktivitetsbryggan. Se karta nedan.

Utdrag ur gällande detaljplan som visar ungefärlig utbredning av nuvarande anläggning och påverkansområdet av det förslag som bilagts i Centerpartiets motion. Utanför planområdet ses illustrerad kvartersstruktur för bebyggelsen.

Konsekvenser av att bevara och utveckla Årsta golf i parken i enlighet med bilagt förslag

Om golfverksamheten flyttas och förläggs inom parkområdet krävs en större omarbetning av hela parken. Golfområdet är ca 5,6 ha vilket motsvarar drygt 20% av ytan för hela parkplanen. För att inrymma golfen behöver sannolikt andra funktioner minskas, t.ex. kolonilottsområdet, skogspartier, öppna gräsytor eller aktivitetsområden. Parkbesökarna får ca 20% mindre tillgänglig yta att vistas på och de höga stängslen (upp till 30 meter höga) som krävs blir en barriär som hindrar passage och även påverkar utblickar negativt. Trafik och parkering till anläggningen behöver i sådana fall utredas vilket kan kräva att ytterligare yta behöver tas i anspråk. En oklar

planeringsförutsättning är vilka säkerhetskrav som kan komma att ställas på drivningstrången med tanke på risker för förlupna bollar.

Om golfen placeras utmed Huddingevägen i enlighet med bilagd illustration innebär det att idrottsplatsen inom Y-området utgår, platsen för kulturändamål, R1-området, utgår samt att halva koloniområdet behöver flyttas. Kvarvarande del av koloniområdet behöver också flyttas något österut. Gång- och cykelvägen längs Huddingevägen samt vissa övriga gångstråk i parken behöver få nya sträckningar. Parkområdet mellan det nya koloniområdet och Huddingevägen som planeras som ett mindre skogsparti utgår. Skogen är tänkt att fungera som en spridningskorridor för bland annat barrskogsarter och är en av de åtgärder som är tänkta att kompensera för att den nya bebyggelsen tar naturmark i anspråk. Skogen är också tänkt att få rekreativa värden och dölja det höga bullerplanket utmed Huddingevägen. Gång- och cykelvägen utmed Huddingevägen utgör en del av stadens primära cykelvägnät och en flytt av den ger därför stor negativ inverkan på framkomligheten för tex cykelpendeltrafiken.

Konsekvenser av att flytta golfverksamheten till andra delar av parken

Även andra tänkbara placeringar ger liknande konsekvenser som redan beskrivits. Nedan beskrivs några exempel.

En placering längs Östbergavägen, i parkens södra del, innebär en väsentligt ökad barriär mellan befintlig och planerad ny bebyggelse i Östberga och Årstafältet vilket strider mot bland annat översiktsplanens intentioner. En sådan placering innebär att kulturrummet och idrottsplatsen utgår. Om golfen istället placeras i mitten av parken på de öppna gräsyrtorna påverkas koloniområdet och kulturrummet mindre, men placeringen innebär istället stor visuell påverkan. Alternativet skapar mycket stora barriärer i den centrala delen av parken och hindrar möjligheterna att nyttja parken som planerat.

Konsekvenser av att golfverksamheten fortsatt bedrivs med dagens placering

Om golfbanan ligger kvar på nuvarande plats påverkas möjligheten att bygga ca 1000 bostäder. Golfbanan ligger idag delvis inom utbyggnadsetapp 5 som planeras för tät stadsbebyggelse och som också syftar till att skapa samband mellan Östberga och Årsta. Drivningstrången behöver nätas in eller förses med murar eller plank runt om på grund av säkerhetsrisken. Att stängsla in ett så stort område inom tätbebyggt område ger stora barriäreffekter. Aktivitetsbryggan med det planerade sammanhängande stråket av aktiviteter kommer enligt detta alternativ att utgå. Placeringen innebär att möjligheten att uppfylla stadens bostadsmål påverkas negativt samt förlorade exploateringsintäkter för projektet.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande till finansroteln som svar på motion från Centerpartiet om att bevara och utveckla Årsta golf på Årstafältet.

Förslag till beslut

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen, samt förklarar beslutet omedelbart justerat.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 1 februari 2018 följande.

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar på remissen.
2. Nämnden avstyrker motionen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 januari 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig negativ till att bevara Årsta Golf på Årstafältet med anledning av den planläggning av fältet som redan har genomförts. Förvaltningen bedömer att en golfanläggning saknar stöd i gällande detaljplan och är därför tveksam till att anläggningen flyttas till en plats i den nya parken. Förvaltningen anser att en golfanläggning kräver alltför stora ytor för att kunna inrymmas inom det nya Årstafältets park. Förvaltningen bedömer att den stadsutveckling som kommer att genomföras på fältet och i omkringliggande Årsta, Östberga och Enskede är av sådan omfattning att nya Årstafältet behöver ha en stor areal för att täcka det kommande behovet av parkytor för vistelse, spontanidrott och lek. Förvaltningen vill kopplat till detta poängtera att många av de nya förskolorna som planeras inom Årstafältets bebyggelseetapper kommer att få mycket små gårdar och att ett argument för detta är att förskolebarnen har en mycket stor allmän park i sin absoluta närhet att nyttja. Förvaltningen bedömer att detta i sin tur kräver att den nya parken på Årstafältet förblir så stor som planerat utan särskilda inhägnade funktionsytor som kräver medlemskap, förkunskap eller annat tillträde. Den parkbrygga som ska anläggas på Årstafältets västra sida kommer innehålla ett varierat utbud av funktionsytor för spontanidrott och vistelse.

Förvaltningen vill därutöver poängtera att frågan om Årstafältets innehåll utretts under översiktsplaneprocessen samt i programarbetet för Årstafältet. Dessa utredningar ligger till grund för detaljplanen för Årstafältets nya park och ger en tydligt och enhetlig bild av vilka syften som parken ska fylla. Förvaltningen ställer sig bakom dessa ställningstaganden.

Förvaltningen är dock positiv till att en anläggning som Årsta Golf finns inom stadsdelen och är angelägen om att en ny mer passande plats går att hitta för verksamheten.

Årsta Golf

Årsta Golfs yttrande daterat den 15 januari 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Det är mycket positivt att Årsta Golf har fått möjlighet att vara remissinstans i detta ärende.

Årsta Golf har funnits sedan 1986 och har etablerat sig som en av Stockholms mest välbesökta friluftsanläggningar med över 140 000 besök per år. Närheten till Stockholms centrum och tillgängligheten via kollektivtrafik gör att även de stockholmare som inte har tillgång till bil kan besöka oss.

Vi har utbildat mer än 10 000 nya golfspelare genom åren och anläggningen blev 2012 vald till Stockholms bästa träningsanläggning för golf. Vår anläggning passar alla, unga som gamla, nybörjare som duktiga. Vi håller låga priser och en del av verksamheten är t o m gratis att använda för alla besökare.

Hit kommer flera gånger i veckan besökare från Resursteamet, ett närliggande dagcenter för funktionsnedsatta. Även skolklasser förlägger regelbundet lektioner och friluftsdagar hos oss.

Vi har öppet med personal 14 timmar om dygnet, sju dagar i veckan. Vi tillför därmed både service och trygghet till Årstafältets besökare. Vi vill fortsätta att utveckla vår verksamhet, såväl sommar som vinter, och har både idéer och kunskaper att göra detta till nytta och glädje för alla stockholmare.

Kommentarer och frågor

Årsta Golf tar liten plats

Stockholms Stad stödjer idrottsverksamhet för både gammal och ung på olika sätt: genom att helt eller delvis bekosta byggandet av idrottsanläggningar, bidra ekonomiskt till drift och underhåll, upplåta mark osv. På så sätt ges människor möjligheter att bedriva en rad olika idrotter i både tävlings- och motionsform. Fotbollen har bara i Stockholms innerstad mer än ett 20-tal anläggningar, många fler om man lägger till de södra närförorterna. Ridsporten har 4–5 anläggningar inom samma områden. För arenaidrotter som handboll, basket, innebandy etc. finns det ett tiotal anläggningar. Listan kan göras längre. För golfen gäller att det finns *ingen* anläggning som tillgodoser såväl motionsgolfarens som tävlingsgolfarens behov av träning inom innerstaden eller de södra närförorterna – förutom Årsta Golf.

Den sammanlagda yta respektive idrottsverksamhet upptar i ovan nämnda uppräknade överstiger flera gånger om den yta som nu finns för golf inom samma område. Sett ur det perspektivet upptar Årsta Golfs verksamhet, motsvarande ca fem fotbollsplaner, en mycket liten yta med mycket stor nyttjandegrad.

Vi undrar: Har Stockholm inte plats för en enda golfanläggning på rimligt avstånd från där ett stort antal av dess innevånare bor?

Årsta golf är redan en mötesplats för alla

Detaljplanen för Årstafältet slår fast att ”Visionen för den nya stadsdelen är en plats för möten”. Flera gånger i förslaget betonas vikten av att fältet blir ”en plats för spontanidrott”. Vidare heter det att parken “inte förutsätter medlemskap i en klubb eller förening”.

- **Årsta Golf är redan idag i allra högsta grad en plats för möten:**

Hit kommer människor i alla åldrar. Familjer, kompisgäng, mor- och farföräldrar med barnbarn. Många har blivit vänner för livet efter att ha träffats på rangen eller under någon av våra kurser. Hit kommer flera gånger i veckan besökare från Resursteamet, ett närliggande dagcenter för funktionsnedsatta, som använder Årsta Golf i sin verksamhet.

- **Årsta Golf är redan idag en plats för spontanidrott:**

De flesta av våra gäster planerar inte sina besök utan tar tillfället i akt när tid ges. Många går en eller flera rundor på korthålsbanan efter att ha träffat kompisar på rangen. Folk som är ute på promenader eller träningsrundor träffar likasinnade vid vårt café.

- **Årsta Golf förutsätter inte medlemskap i en klubb eller förening:**

Hit är alla välkomna att delta i vår verksamhet, ta en fika eller bara koppla av. Hit kommer också över 140 000 besökare per år, varav 20 000 är icke golfare. Årsta Golf är minst lika tillgänglig för alla som all annan idrottsverksamhet.

Vi undrar: Anser Stockholms Stad att detta är en obetydlig verksamhet som utan vidare funderingar kan läggas ner?

Årsta Golf bidrar till ett friskare folk

I en forskningsrapport gjord av bland annat professor Anders Ahlbom, Karolinska Institutet 2008, konstateras det att golfare lever upp till fem år längre än genomsnittet. Resultatet gäller för alla socialgrupper men störst är effekten för socialgrupp 3. Det konstateras att golf är en lågintensiv träning med en mycket liten skaderisk och därför kan man hålla på långt upp i åldrarna. Golf har också en positiv social effekt, dvs golfare mår bättre. Golf bidrar alltså till att göra svenska folket friskare och Årsta Golf bidrar till att öka intresset för golf.

Vi undrar: Tycker Stockholms Stad att folkhälsoaspekten är oviktig när stadens utbyggnad planeras?

Årsta Golf gillar kolonilotter – men ogillar resonemanget

Vi som driver och arbetar med Årsta Golf förstår och håller med om behovet av kolonilotter i en storstad där människors möjligheter att i sin närhet odla och koppla av är begränsade. Vi tycker att kolonilotter väl fyller sin plats för att öka människors välbefinnande. Men vi förstår inte resonemanget när behovet av kolonilotter på Årstafältet ställs mot behovet av Årsta Golf. I innerstaden (främst Södermalm) och de södra närförorterna finns ett drygt 10-tal koloniträdgårdar. Inom samma område finns det en golfanläggning, Årsta Golf. I detaljplaneförslaget står det uttryckligen att den kommande parken ska var tillgänglig för alla. Slutsatsen i detaljplaneförslaget – att

kolonilotterna får finnas kvar i den nya parken medan Årsta Golf ska bort – blir därför obegriplig.

Vi undrar: På vilket sätt kan ett 85-tal kolonilotter anses vara mer ”tillgängligt för alla” än en golfanläggning som har cirka 140 000 besök per år?

Årsta Golf ur ett rättviseperspektiv

Golf är den näst största idrotten om man ser till antalet registrerade utövare hos Riksidrottsförbundet. Endast fotboll är större. Antalet registrerade utövare av golf är ungefär lika många som antalet utövare av ishockey, innebandy, basket och handboll – tillsammans. Golf är den sjätte största idrotten bland ungdomar 13–20 år, större än t ex ishockey, friidrott och tennis. Även om bristen på idrottsanläggningar i Stockholm påtalas ofta har de flesta sporter flera anläggningar som ligger rimligt tillgängliga att välja på. Om Årsta Golf försvinner finns det ingen riktig tränings- och motionsanläggning för golf i Stockholms innerstad och södra närförorter.

Vi undrar: Känner Stockholms Stad något ansvar för att – på ett någorlunda rättvist sätt – fördela resurser och möjligheter för olika idrotter att driva och utveckla sina verksamheter?

Bakgrund politiskt:

Vid planering av det nya Årstafältet blev golfen ej planerad i förslaget till den nya detaljplanen. Socialdemokraterna med Tomas Rudin (S) i spetsen tog strid för golfens framtid och lyfte frågan i kommunfullmäktige samt i stadsbyggnadsnämnden.

Efter en rad möten, hösten/vintern 2012–13, med ledamöter i stadsbyggnadsnämnden så var det en enig bild att golfanläggningen skulle planeras in i den nya parken.

Under 2014 hade vi möten med representanter från stadsbyggnads- och exploateringskontoret. Enligt dem så hade de inte fått något politiskt uppdrag att planera in golfen. Detta upplevde vi lite tvetydigt med tanke på vad som stadsbyggnadsnämnden beslutat och de tongångar som Regina Kevius (M) förmedlade på våra möten. Detta ledde till att Regina Kevius (M) och Joakim Larsson (M) träffade förvaltningsdirektörerna för stadsbyggnads- och exploateringskontoret (Anette Scheibe Lorentzi och Krister Schultz). Kort tid efter detta blev vi kallade till ett möte med Anette och Krister där de beskrev att de nu fått ett tydligt politiskt uppdrag att utreda golfens framtid och att det ska göras en intern konsekvensbeskrivning vad det skulle innebära att planera in golfen i detaljplanen. Uppdraget till tjänstemännen var att i nära samarbete med Årsta Golf utreda och planera in var golfen bäst skulle kunna passa in i den nya parken. På grund av att det var valtider så blev det inte mycket med denna planering. När det sedan blev maktskifte 2014 så vände vinden då den sittande majoriteten inte vill att golfen ska beredas plats på det nya Årstafältet. Vi har under denna mandatperiod bjudit in makthavarna i stadshuset för ett studiebesök hos oss utan framgång. Stadsdelsnämnden Enskede-Årsta-Vantör har besökt oss och vi har informerat dem om vår anläggning

Under 2017 har vi tillsammans med Svenska Golfbundet (SGF) arrangerat Golfens Dag på vår anläggning och till den dagen bjöd vi in representanter från alla politiska partier. Uppslutningen var ganska skral men vi fick kontakt med bl. a KD, vänsterpartiet, moderater och centerpartister. M och C såg fördelarna med vår anläggning och vill att golfen ska finnas kvar på fältet. Detta har nu bl. a resulterat i denna motion från Centerpartiet.

Avslutning

Vi anser att Årsta Golf är och spelar en viktig roll för Stockholm och hoppas att vi kommer att få fortsätta att utveckla den efterfrågade och omtyckta anläggning som det är idag. Dessutom vill vi, tillsammans med Stockholms Stad, vara med och påverka Årstafältets framtid för att det ska få vara en oas för rekreation och friluftsliv i närhet av centrala Stockholm även i framtiden. Vi har planer för Årsta Golf. Vi anser oss ha både känsla för service, kunskap och resurser för att sköta och driva ytterligare aktiviteter på fältet. Det finns ett stort mervärde för besökare och boende i närområdet om vår anläggning kan erbjuda uthyrning av t ex tennisrack, bouleklot, basketbollar, skateboards och längdskidor etc. samt att vi kan sköta om andra aktivitetsytor så att de håller hög kvalitet när de nyttjas för spontanidrott. Ytan för den planerade parken är idag cirka 42 fotbollsplaner. Vår verksamhet behöver bara fem planer.

Vi vill tillsammans med Stockholms stad hjälpa till att göra det nya Årstafältet till en mötesplats i världsklass.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (alla M) enligt följande.

att tillstyrka motionen
att därutöver anföra

Stockholms utveckling under de närmsta åren kommer att vara fullt jämförbar med andra omfattande förändringar i stadens historia. För att klara den framtida utvecklingen behöver vi lära av de misstag som begåtts tidigare.

Det handlar inte enkom om att bygga nya bostäder. I ett snabbt växande Stockholm behövs såväl fler bostäder som skolor, idrott och annan samhällsservice. En god stadsplanering tar hänsyn till samtliga dessa behov och klarar av att låta olika intressen samspela. Resultatet blir annars ett underskott av nödvändig samhällsservice när nya invånare och barnfamiljer flyttar in. Det gäller exempelvis förskolor och skolor, men samma sak kan sägas gälla för idrottsytor i staden.

Årsta golf har funnits på platsen vid Årstafältet i 30 år och har 140 000 besökare varje år, under de åtta månader som verksamheten är öppen. Totalt innebär det omkring 4,2 miljoner besök under dessa 30 år. Verksamheten är öppen för alla, det behövs inget medlemskap och utrustning finns att låna på plats. Det gör Årsta golf till en rekreativ möjlighet för väldigt många, även de som annars inte kanske skulle ha råd. Verksamheten har därtill ett bra samarbete med skolorna runt omkring, många skolungdomar har tillbringat friluftsdagar på utslagsplatser och på övningsbanan. Man har även ett samarbete med det närliggande dagcentret för människor med funktionsnedsättning.

Vi har länge drivit på för att verksamheten ska kunna finnas kvar vid platsen, och vi ser fortfarande att det finns goda möjligheter till detta. Det är därför olyckligt att exploateringskontoret inte följer motionens intentioner om att presentera en lösning, utan helt och fullt fokuserar på att hitta svårigheter med att bevara Årsta Golf vid platsen.

Ett alternativ som överhuvudtaget inte analyseras i förvaltningens svar är möjligheten att skapa en tilläggsplan som kan inrymma verksamheten inom den gällande detaljplanen, utan att vare sig hindra eller försena nya bostäder i området. Detaljplanen för Årstafältet innehåller 30 hektar aktivitetspark. Golfen behöver bara 3 hektar. Det kan tyckas självklart att golfen får plats.

Vi vill således inte riva upp gällande detaljplan, men det borde vara fullt möjligt att göra en tilläggsplan så att golfen får plats. Det finns inte någon uttalad gräns för vad som kan göras inom ramen för ändring av detaljplan. Ändringen ska dock uppfylla

Plan- och bygglagens krav på tydlighet och rymmas inom syftet för den ursprungliga detaljplanen. Det är kommunen som i det enskilda fallet avgör om det är lämpligt att ändra en detaljplan eller om den befintliga planen ska ersättas med en ny eller upphävas.

Reservation anfördes av Abit Dundar (L) enligt följande.

Att delvis tillstyrka motionen.

Att kontoret ska arbeta med syfte att lösa frågan om Årsta golf på ett sätt som möjliggör för fortsatt verksamhet. Om inte på den nuvarande platsen, på en ersättningsplats i närheten.

Årsta Golf utgör ett värdefullt inslag i söderort som skapar lättillgängliga golfmöjligheter för många människor vars alternativ ligger betydligt längre bort. Under arbetet med att utforma Årstafältet har vi varit tydliga med att golfmöjligheter ska finnas kvar, om inte på den platsen som den nu ligger på, så på en ersättningsplats.

Precis som tjänsteutlåtandet lyfter innebär arbetet på Årstafältet omfattande redan investerade kostnader och nedlagt arbete som är grundläggande för att det nya området ska växa fram utan att nya planer behöver tas fram. Ska Årsta golf ligga kvar så är det under förutsättningarna att nya detaljplaner inte måste tas fram, eller att omfattande exploateringsprojekt som redan är väl igång inte ska stoppas eller försenas.

I samband med att bostadskvarteren i kransen runt Årstafältet växer fram är vår vision att området ska skapa möjlighet till ett varierande parkliv med ett stort utbud av aktiviteter. Där spelar golfen en viktig roll. Om det är omöjligt för staden att hitta en lösning som kombinerar antagen detaljplan och det pågående arbetet med att utveckla Årstafältet måste staden återkomma med alternativ placering för golfen.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Kristina Lutz m.fl. (alla M), enligt följande.

Stockholms utveckling under de närmsta åren kommer att vara fullt jämförbar med andra omfattande förändringar i stadens historia. För att klara den framtida utvecklingen behöver vi lära av de misstag som begåtts tidigare.

Det handlar inte enbart om att bygga nya bostäder. I ett snabbt växande Stockholm behövs såväl fler bostäder som skolor, idrott och annan samhällsservice. En god stadsplanering tar hänsyn till samtliga dessa behov och klarar av att låta olika intressen samspela. Resultatet blir annars ett underskott av nödvändig samhällsservice när nya invånare och barnfamiljer flyttar in. Det gäller exempelvis förskolor och skolor, men samma sak kan sägas gälla för idrottsytor i staden.

Årsta golf har funnits på platsen vid Årstafältet i 30 år och har 140 000 besökare varje år, under de åtta månader som verksamheten är öppen. Totalt innebär det omkring

4,2 miljoner besök under dessa 30 år. Verksamheten är öppen för alla, det behövs inget medlemskap och utrustning finns att låna på plats. Det gör Årsta golf till en rekreativmöjlighet för väldigt många, även de som annars inte kanske skulle ha råd. Verksamheten har därtill ett bra samarbete med skolorna runt omkring, många skolungdomar har tillbringat friluftsdagar på utslagsplatser och på övningsbanan. Man har även ett samarbete med det närliggande dagcentret för människor med funktionsnedsättning.

Vi har länge drivit på för att verksamheten ska kunna finnas kvar vid platsen, och vi ser fortfarande att det finns goda möjligheter till detta. Det är därför olyckligt att exploateringskontoret inte följer motionens intentioner om att presentera en lösning, utan helt och fullt fokuserar på att hitta svårigheter med att bevara Årsta Golf vid platsen.

Ett alternativ som överhuvudtaget inte analyseras i förvaltningens svar är möjligheten att skapa en tilläggsplan som kan inrymma verksamheten inom den gällande detaljplanen, utan att vare sig hindra eller försena nya bostäder i området. Detaljplanen för Årstafältet innehåller 30 hektar aktivitetspark. Golfen behöver bara 3 hektar. Det kan tyckas självklart att golfen får plats.

Vi vill således inte riva upp gällande detaljplan, men det borde vara fullt möjligt att göra en tilläggsplan så att golfen får plats. Det finns inte någon uttalad gräns för vad som kan göras inom ramen för ändring av detaljplan. Ändringen ska dock uppfylla plan- och bygglagens krav på tydlighet och rymmas inom syftet för den ursprungliga detaljplanen. Det är kommunen som i det enskilda fallet avgör om det är lämpligt att ändra en detaljplan eller om den befintliga planen ska ersättas med en ny eller upphävas.

Reservation anfördes av Björn Ljung (L) och Erik Slottner (KD), enligt följande.

Se under Exploateringsnämnden.